D·N
30/8 1951

Statsministern och utlandsopinionen

Statsminister Erlanders artikel i den socialistiska internationalens informationsbulletin har först nu blivit tillgänglig i Sverige. Vid en läsning av artikeln i dess helhet får man delvis ett annat intryck än genom de sammandragna referat som förut publicerats. Delvis blir intrycket bättre, delvis blir det sämre. Något övertygande och betydande skärpa är det inte fråga om. Det är naturligt att framställningar av detta slag till stor del kommer att bestå av uttalanden som åtminstone i hemlandet framstår som banaliteter. Hr Erlander saknar, och det kan man vara honom tacksam för, all benägenhet att komplicera och utsira det självklara genom spetsar och brodérier. Han saknar dess värre också den förmåga som särskilt kännetecknade Hjalmar Branting att genom originalitet och kraft i formgivningen ge själva plattheten en viss storhet. Något enklare än de inledande orden är det svårt att finna: "Det är sannolikt omöjligt att undgå det förhållandet att den ekonomiska och politiska situationen i våra länder påverkas av vad som händer våra grannar."

Tilltalande är att hr Erlander ger ganska klart besked om var vi står. Han betonar uttryckligen att oron i världen i första rummet är en följd av den kommunistiska politiken, och han framhäver Sveriges ovillkorliga vilja att försvara sin självständighet och sin demokrati. I detta sammanhang förekommer visserligen uttalanden som är något underliga i sin diplomatiska vaghet. "Det finns ingen orsak till misstämstånd om vart vi ideologiskt hör. Liksom Sverige försvarade sin demokrati under Hitlers tid och aldrig dolde sin avsky för de nazistiska idéerna så betraktar vi i dag demokratin och friheten som något för oss nödvändigt." Man får anta att hr Erlander vill säga att vi avskyr också de kommunistiska idéerna, men han har plötsligt tryggat tillbaka för att fulltölja tanken på den första delen av det citerade stycket.

I sitt försök att motivera den svenska isolationismen och att klarlägga opinionen inom Sverige för detta punkt fäller hr Erlander återa tvivelaktiga omdömen. Han säger med rätta att nära nog fullständig enighet om utrikespolitiken råder hos de demokratiska partierna och att debatten kring dessa frågor är föga livlig; det borde dock i en informationsartikel ha omtalats att en kritisk riktning finnes och att dess uppfattning delas av en icke obetydlig svensk opinion. Det sägs att man var överens om "behovet att klarlägga det faktum att det kommunistiska Kina understödt Nordkoreas angrepp på Sydkorea", men att en viss motsättning förelegat mellan parternas förande sättet att upptäda i Förenta nationerna; det sägs inte rent ut att regeringen trots sin i Sverige uttryckta övertygelse om att Kina var angripare vägrade att rösta för det resolutionsförslag i Förenta nationernas generalförsamling som gick ut på att konstatera detta faktum.

Motiveringen för att Sverige ställt sig utanför demokratiernas försvarsorganisation är ytterligt allmänt hållen. Det sägs att det svenska försvaret kan verka avskräckande på en eventuell angripare, att Sverige "har ett gott naturligt läge . . . och aldrig kan bli skådeplatsen för ett större krig", att vi tror oss "göra friheten och demokratien den största tjänsten genom att försvara oss inom våra egna gränser", alltså genom att inte ingå i Atlantpakten. Hur kan det utan vidare påstås att ett större krig aldrig kan äga rum i vårt land? Hur kan det på allvar sägas att vi tror oss göra demokratin i världen den största tjänsten genom att inte ansluta oss till det gemensamma försvaret? Däremot berör inte hr Erlander den synpunkt som säkerligen är avgörande för de flesta som med insikt i åsmet bevarar sin isolationistiska åskådning, nämligen uppfattningen att det kunde bli farligt för Finland om Sverige ändrade sin politik. Och dock är detta argument det enda med någon saklig tyngd och det enda som kan göra intryck på en utländsk opinion. Det är svårt att förstå varför hr Erlander försmår det resonemang som just från hans egen utgångspunkt är det starkast vägande, om det inte är för att undvika rysk irritation."

Lika svävande är den "förståndets" framställningen av den norska och danska politiken, Eftersom Danmark och Norge blev angripna år 1940, så är det naturligt, säger hr Erlander, att de ville genom anslutning väster ut skaffa sig en säkrare position efter det andra världskriget. "Varje folk grundar sin politik på sina egna erfarenheter och sin egen historia." Denna uttalandens mästa är även vid den mest ytliga granskning innebära att Danmark och Norge handlat förnuftigt och att vi blott på grund av att vi inte ockuperades under kriget stannar utanför Atlantpakten. Men därmed utsägs ju klart att total brist på realism kännetecknar den svenska politiken, att vi i själva verket skulle vara så tanklösa, så förblindade, att utvecklingen under det andra världskriget gör det omöjligt för oss att begripa våra risker i ett eventuellt kommande krig.

Förvisso har det funnits goda skäl för statsministern att inför de socialistiska partierna i utlandet — partier som så gott som undantagslöst är ivriga anhängare av samverkan mellan demokratierna — förklara och försvara den svenska utrikespolitiken. Men resultatet har blivit högst tvivelaktigt: dels genom skyggheten för klara formuleringar, dels genom undandöljandet av viktiga fakta och opinioner, dels genom användandet av vanligen mycket vikande fraser som genomskådas av alla och vilkas uppenbara syfte att vilseleda måste irritera även rätt okunniga läsare.

Lundaprofessuren

Inför tillsättandet av statskunskapsprofessuren i Lund har docent Westerståhl till regeringen ingivit erinringar som är av intresse både på grund av sin sakliga tyngd och genom den lilla eleganta begreppsanalys som ingår i framställningen. Det påpekas först att universitetskanslern i sitt yttrande nästan uteslutande uppehållit sig vid de två sökande — docenterna Stjernquist och Thermænius — som kommit först hos de akademiska myndigheterna i Lund, trots att docent Westerståhl fått den mest förmånliga placeringen av de sakkunniga. Därefter diskuteras i förintringarna de få rader som universitetskanslern ägnat åt en jämförelse mellan docenterna Stjernquist och Westerståhl.

Denna jämförelse består helt enkelt av följande sats: "I likhet med professor Bergendahl finner jag . . . att i fråga om energi såsom forskare docent Stjernquist äger en överlägsenhet som icke blott är kvantitativ . . ." Denna sats är såsom docent Westerståhl lätt ironiskt säger i sina erinringar "inte alldeles omedelbart klar". Vad orden om kvantitativ överlägsenhet betöffar, så menas väl därmed helt enkelt "en forskare som skrivit mera, eventuellt per tidsenhet". Till omfattningen är emellertid Westerståhls och Stjernquists produktion praktiskt taget likvärdig, och de är så gott som jämnåriga. Grunden till kanslerns ställningstagande måste då — såvida inte kanslern av Hegel inhämtat att kvantitet kan slå över i kvalitet — rimligen vara att Stjernquists produktion skulle vara kvalitativt överlägsen. Men det är en egendomlig tanke då två av de sakkunniga satt Westerståhl före Stjernquist och kanslern inte med ett ord antyder att han funnit brister i dessa sakkunnigas framställning på denna punkt. Man kan därför knappast tolka kanslerns yttrande på annat sätt än att han i realiteten icke bedömt Westerståhls position, utan utgått från att någon av de lokala myndigheternas favoriter måste få professuren.

Docent Westerståhl slutar med att påpeka att befordringsärendet berör "två frågor av principiell räckvidd, nämligen dels spörsmålet om förhållanden mellan sakkunnigutlåtanden och lokal universitetsopinion, dels spörsmålet om och i vilken grad de lokala universitetsmyndigheternas bedömning bör bli bestämmande för överordnade myndigheters ställningstagande". Det vore värdefullt om regeringen visade sig ta större hänsyn till de sakkunnigas utlåtanden än till de lokala opinioner som gått förbi docent Westerståhl — i grunden uppenbarligen blott för att denne inte tjänstgjort i Lund.

Det systematiska förtalet

av Sverige i den ryska radion måste, såsom Stockholms-Tidningen med all rätt framhåller, anses ägnat att tillgodose vissa syften hos den ryska statsledningen. Tidningen hävdar att avsikten måste vara att göra det ryska folket förtroget med tanken på ett angrepp mot Sverige, där som några speciella angreppsplaner inte behöver antas föreligga. Det är samstämt att denna tänkning ger en del av sanningen, men man måste reagera då tidningen förklarar att avsikten inte gärna kan vara att skrämma oss; "så dumma är ryssarna inte". Det är en underlig idé att den svenske regeringen och de svenska statsmakterna skulle känna sig likgiltiga inför Moskvapropagandans då tidningen själv gör gällande att denna propaganda skulle innebära ett hot och därför bör läggas på minnet, så kan ju inte rimligen hotet undgå att påverka de svenska myndigheterna — just därför kan "hotet" till äventyrs i verkligheten avse blott denna effekt. Man får också komma ihåg att oldtidsberättelserna mot Sverige förekommer även i utsändningar på svenska. Det oroande är inte att den svenska statsledningens politiska uppfattning påverkas av Moskvapropagandan — det är helt naturligt — utan att denna påverkan praktiskt taget utesluta sig innebära att man blir rädd för att på något sätt irritera Moskva och därför underlåter att på bästa sätt tillvarata Sveriges politiska intressen.

PRESSGRANNAR

Hyresgästernas missnöje är en politisk faktor av betydelse; därmot har regeringen ingenting att fruktta av pågra tiotusental fastighetsägare, skriver Svenska Morgonbladet (fp) som en förklaring till regeringens hyrespolitik:

I ett Regerings-Sverige som det nuvarande och där socialt fastighetsägarna hittills ställts i särklass, måste som ett absolut bindande krav på regeringen fastställas, att den går objektivt och omsiktigt rättvist fram. Fastighetsägarna skall givetvis icke gynnas framför andra grupper i samhället, men de skall ej heller missgynnas. Man har dock

Annons

Nedbringa omkostnaderna köp ej nya kläder så länge de gamla kan undergå en föryngringskur hos specialisten Saltsjöbadstvätten. Ring 19 02 80.

Sveriges största snedbro i viadukt på Uppsalavägen

Genom den nya viadukten mellan Sörentorp och Norrviken blir trafiken genom Tureberg mindre riskabel samtidigt som biltiderna vinner i tid.

I drygt 150 pass har arbetarna på Uppsalavägen mellan Sörentorp och Norrviken, 150 tag nämligen passerat dagligen och ryckt sönder arbetet, men nu står bron färdig, och första dagarna i september är även vägbygget på båda sidor om bron klart och trafiken kan följa det nya stråket. Därmed slipper man den riskabla trafiken genom Tureberg samtidigt som biltiderna vinner i tid. Det är bara en bit kvar.

Viadukten är den största snedbron i Sverige, omtalar arbetschefen, civilingenjör Bengt Persson i Granit och Betong, där bron "växt fram", på konstruktionsbyrån. Viadukten har kostat 1,3 miljoner kronor, och i genomsnitt 50 arbetare har syntat med brobygget i nära två års tid, varvid en mycket bestämd känsla av, att de sedan längt tillbaka ställts i strykklass och kan behandlas ungefär hur som helst. De äger i stor utsträckning ett kapital, som de förvaltar i sina fastigheter. Är det detta, som motiverar, att de behandlas såmme än andra medborgargrupper? De tillför denna grupp av sparare samhället, som regeringen principiellt uppmuntrar och karakteriserar som nödvändig ur samhällsnyttpunkt, men som den praktiskt gör allt för att förvaga och motarbeta.

Regeringsauktoriteten får icke väl av att rättvisesynpunkterna kommer i andra hand.

Förslaget till en statlig upplysningscentral hur — som redovisats i Dagens Nyheter — utsatts för en ingående kritik i remissvaren. Åtta tidningen (s) har nu även, tagit del av svaren och insinuerar att kritiken i dessa icke korrekt återgivits av Dagens Nyheter. Enligt AT skulle Dagens Nyheter ha påstått att "hela förslaget sönderkritiserats och avvisats". Det är helt falskt. Dagens Nyheters omdöme var: "I stor utsträckning understryker remissvaren den kritik som framkom i pressen." Detta påstående belägges sedan genom direkta hänvisningar till remissvaren. På en punkt synes Aftontidningen ha missförstått innebörden i kritiken:

DN synes f. ö. vara offer för en missuppfattning, när den talar om att precisera den odiskutabla åtskillnaden och där "sätta gränsen för upplysningscentralens befogenheter". Kommittén har aldrig föreslagit några speciella befogenheter för UC att censurera. Skall ett censurverk inrättas kan det icke ske på grundval av kommittens förslag.

Självfallet avses inte med "befogenheter" fromliga censuringripanden, för vilka ingen rättsgrund finnes. Vad som åsyftas är — vilket också anges i artikeln — "benägenhet att återhållsamhet", dvs. den verksamhet som kommittén själv betecknat som den näst viktigaste av det föreslagna upplysningsorganets uppgifter. När Aftontidningen utan, att ange en enda saklig felaktighet i Dagens Nyheters framställning anser sig kunna konstatera att vi "tagit miste på nästan alla punkter", finns anledning returnera frågan: Vad är avsiktn?

Det nya förslaget om **kreditreglering** ställer sig Svenska Landsbygden (bf) frågande inför:

Rent instinktivt reagerar man mot utvidgningen av statskontrollen till ett för ingrepp på känsligt område som penningmarknaden. De båda reservanterna, hr Gröneho och folkpartisten hr Kristensson i Orby, understryker att statskontroll på detta område inte bör införas utan att mycket starkt vägande skäl kan anföras för en sådan åtgärd. Det är en ståndpunkt till vilken vi utan tvekan kan ansluta oss. Sedan påpekar de båda reservanterna att sådana skäl inte föreligger nu. Det förefaller av ordalagen att döma som om de båda reservanterna inte definitivt skulle avvisa tanken på en räntereglering utan kunna tänkas accepters en sådan, om utvecklingen gör detta nödvändigt. Ett sådant läge kan ju också tänkas.

Bondeförbundets osäkerhet har kommit till uttryck i hr Hedlunds reservation till hr Gränebos reservation i riksbanksfullmäktige.

Det största av de privata byggföretagen, byggmästarsammanslutningen BEFA, som bygger 400 lägenheter ute i Råcksta, har begärt att ett nybildat förvaltningsbolag, som skall förvalta dessa lägenheter, skall få betraktas som ett allmännyttigt företag. Morgon-Tidningen gör ett politiskt nummer av affären, men Expressen (fp) tillrättalägger:

Bakgrunden till BEFA:s begäran måste vara de finansieringsvårigheter som de nuvarande väldiga byggkostnaderna medför. Såsom allmännyttigt företag skulle BEFA:s förvaltningsbolag kunna få statliga lån till 100 proc. av byggkostnaderna i stället för till 85 proc. vilket givetvis väsentligt underlättar finansieringen. I gengäld skulle staden få rätt att inlösa samtliga aktier i förvaltningsbolaget och därmed få fullständig dispositionsrätt över de 400 lägenheterna. Att avyttra ett stort bostadskomplex till enskilda intiletser sig naturligtvis mycket svårt. Och att dela upp de många husen på olika ägare går knappast heller, eftersom värmecentralen är gemensam. Därtill kommer att den marginal som de av hyresnämnderna fastställda hyrorna ger fastighetsförvaltningen är mycket knapp, vilket väl också är en orsak till att BEFA inte vill behålla fastigheterna i Råcksta. BEFA:s framställning till fastighetsnämnden är ett nytt märkligt uttryck för krisen på byggnadsmarknaden.

Drätselnämnden:
Statligt polisväsen anses ej motiverat

I yttrande över frågan om polisväsendets organisation anser drätselnämnden inga hänande skäl förebragts för polisväsendets förstatligande, varigenom den nuvarande historiskt betingade kommunala organisationsformen skulle överges. I likhet med kammarkontoret anser nämnden att ett gott och förtroendefullt förhållande mellan allmänheten och polisen bäst gynnas om kommunerna själva har huvudansvaret för organisationens utformning.

Motsvarande synpunkter anser drätselnämnden; icke minst lägges på frågan om åklagarväsendets organisation. Nämnden anser sig dock icke nu böra påyrka att polis- och åklagarväsendet skiljs åt i fråga om huvudmannaskapet.

Drätselnämnden har medgivit polisnämnden att överskrida anslaget under år 1951 för förtsatt anställning av 9 överkonstaplar och 13 kriminalkonstaplar. Denna personal bildar kriminalavdelningens Ek, vilken vaerit i funktion sedan slutet av 1949 för avarbetande av arbetsbalansen på kriminalavdelningen. Likaså tillstyrkes förtsatt anställning av 9 kriminalkonstaplar och 5 konstaplar i avvaktan på ändrad organisation vid polisen.

DAGENS NYHETER

TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: *Dagenyheter*
Postgiro 1616 för annonser)
nummer 1 1617 för prenumeration)

Chefredaktör: *Herbert Tingsten*
(Träffas alkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör:
Leif Ahlberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sten Hedman*

Dagens Nyheters Aktiebolags Verkst. direktör: *Helge Hedberg*

PRENUMERATIONSPRISER
A-Stockholmsupplagan

	Stor-Stthlms tidningsområde	Övriga landet
Månad	kr. 8.75	kr. 8.00
Kvartal	kr. 26.75	kr. 24.—
Halvår	kr. 53.—	kr. 51.50

ANNONSPRISLISTA
daterad 27 1951 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Sthlm.

Sturebybanan provkörs, allmänheten varnas

Fr. o. m. fredagen den 31 augusti 1951 påbörjas provdrift på Sturebybanan, varvid strömskenssläggningen på sträckan Johanneshov—Slussplan sätts under spänning. Allmänheten förbjudes tillträde till spårområdet, och särskilt uppmanas alla föräldrar utefter banan att se till att deras barn ej tar sig in på det ishägnade farliga området.

LUNDQVISTS FÖR FUNKTIONELL FÖRVARING

Gör Ert företag mer lönande — genom funktionell förvaring

På lagret, i butiken, på kontoret eller i arkivet — överallt är funktionell förvaring en av förutsättningarna för effektivt arbete. Vi står gärna till tjänst med konstnadsfria förslag till lösning av Edra förvaringsproblem.

Lundqvists

Begär handbokskatalogen

FUNKTIONELL FÖRVARING

Brunkebergstorg 9, Stockholm, Telefon 22 05 60
Besök monter 701, Hall 5A, Stormgebotten, S:t Eriksmässan

LUNDQVISTS FÖR FUNKTIONELL FÖRVARING

Vackrare mjukare mattare hy

DAMASKIN
ALL DAY MATT
ger snabbt synligt resultat.

Ja, man kan helt enkelt inte undgå att ligga märke till skillnaden. Damaskins sagolika, svagt guldfärgade dagcrème ALL DAY MATT håller nämligen pudret i omtal utan att torka ut huden, ger en matt, varm ton åt Ert ansikte och går alltid ihop med färgen på Ert puder. Ni ser lika fräsch ut hela dagen i vilken belysning det än må vara. En tub räcker minst 3 månader och kostar inte mer än kr. 2:25. Det kan en hållbar och utsökt vacker make up vara värd — eller hur? Finnes även i burkar à kr. 5:— och 8:50.

Men det gäller att inte enbart slå sig till *ro* med puderunderlaget. Detta ensamt kan inte göra underverk. Nej, på varje morgon och kväll igenom Damaskins beprövade skönhetsprogram med Damaskin DEEP CLEANSING MILK för rengöring av huden och Damaskin RICH NIGHT CREAM för att ge hyn stimulans under natten. Dessutom Damaskin HAND CREAM för händerna. Damaskin-preparaten finns hos alla välsorterade parfym- och färghandlare.

P. S. *Har Ni fet "problemhy"? Följ då råd av Damaskins EXTRA MATT. Den tränsen "matter" även den lösate hy!*

Damaskin-serien består av
Damaskin
DEEP CLEANSING MILK
RICH NIGHT CREAM
ALL DAY MATT
EXTRA MATT
SKIN TONIC
HAND CREAM

Damaskin

35 Bessborough Place, London
— för modern skönhetsvård

BARNENS DAGS TOMBOLA

50000 BÖRJAR 50000

HÖGSTA VINSTEN I DAG! BÄSTA NITEN

BARNKÖPING
HUMLEGÅRDEN
I DAG
BORGMÄSTARE HUMLEHJALM
— Glädjespridaren Kalörten — är som vanligt i farten från kl. 2 då festplatsen öppnas.
Kl. 4
FESTKORTEGEN
BONDEN och KRÅKAN
Kl. 7
VISANS VÄNNER
"Visor till gitarr och lutа"
MARGARETA KJELLBERG
MOLLI ÅSBRINK ★ SVEN ERLANDSSON ★ ÅKE KJELLGREN
NILS LARSSON
Kl. 8.30
VI SOM VILL OPP

4 festliga finaldagar
30 aug.—2 sept.

TIVOLI
I DAG
KJERSTIN DELLERT
Ack. Julius Jacobsen
Fredag:
GÖTA LJUNGBERG
Lördag:
Paradisterna
PERROLF — LADBERG
Söndag:
FURUVIKSBARNEN

SKANSEN
Lördag:
OPERABALETTEN
MED STJÄRNSOLISTER
★ ★ ★
ANDERS DE WAHL
Söndag:
NORSK-SVENSK
GOSSOKRESTER
★
UNGDOM MED TON
POVEL RAMEL
★
FYRVERKERI

BD-MARKNADEN
MEDBORGARPLATSEN
I DAG
Karusell, presentbodar, chokladhjul och alla slags tivolinöjen från kl. 2
Kl. 3.30
DOCKTEATERN
Kl. 7.30
GOSSORKESTERN
Kl. 9.30
BIBBI JONSSON
Från folkvisa till beebop

KÖP BARNENS DAGS BLOMMA
— Er frivilliga entré till våra festplatser

5 lyckliga dagar
— de lyckligaste ni varit med om —

vi fortsätter
realisationen
udda kvalitetsvaror till så fantastiskt nedsatta priser att man häpnar — här några exempel

vinterulstrar	109.—	sportmössor	2.90
sommarulstrar	69.—	scarves	3.90
sportrockar	69.—	skjortor	7.90
trenchcoat	139.—	sportskjortor	8.90
taxikappor	99.—	slipsar	2.90
kavajkostymer	99.—	undertröjor	3.90
sportkostymer	79.—	benkläder	3.90
golfbyxor	29.—	strumpor	1.95
udda byxor	18.90	ankelsockor	1.90
pullover	6.90	hängslen	2.90
hattar	12.90	badbyxor	3.90

ett mindre antal högtina engelska poplinrockar, endast 69.—

skor — udda par — pris från 24.75

standards hörna
hörnet odengatan—sveavägen

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.